

30 DE ANI DE LA EVENIMENTELE DIN 1989

30 YEARS SINCE THE EVENTS OF 1989

Prof. Dinu-Pătrașcu Mihail¹

Abstract: *History sometimes creates heroes, peoples and nations, other times destroys, crushes or mutilates collective or individual destinies. From this perspective, Ion Iliescu, the most controversial figure of the revolution, is in reality a marginal character, others being the determinative and creative ones for the decisive events.*

In order to temper the political tension from the United States, and also to discover the URSS's further intentions, the American president requires to Mihail Gorbaciov an unofficial meeting, with an informative purpose. The parties decided to meet in Malta, on December second and third, 1989. The Romanian communist leader was sure that Bush and Gorbaciov decided his removal from the leadership, this mission being given to Gorbaciov, and Bush was going to support it internationally. In compensation, America was given the right to intervene in Panama. It was said that the Malta meeting resembled the one from Yalta. There are several similarities. First of all, it was about, in both cases, the Great Powers that decided the faith of the smaller countries.

On December 1989, in our country was registered a great number of soviet 'tourists'. On December 15, 1989, at a PECO station in Fagaras 12 cars, LADA trade were gathered, each having 3 or 4 passengers, men and women. As they refill, the LADA automobiles were leaving fast, all in the same direction, meaning west. On December 22, 1989, from the URSS Embassy in Bucharest, on Kiseleff street, some groups with sportive traits came up from there, they spread through the capital, the total number being around 80.

Mihail Gorbaciov was the one that officially announced, on December 20, 1989 that 'in Romania there are expected major changes in the next 24 hours'. The disclosure of this sensational announce, which demonstrates the soviet implication in the events from December 1989 in Romania, was made public by the Romanian press only in March 1992...

While KGB was attending the public opinion in Romania, CIA was doing the same, internationally, for the ouster of Nicolae Ceausescu. The leaders from the Occident no longer needed the instrument called Ceausescu – the independent working as an intermediary between them and China or URSS, due to the fact that their relationship improved. Secondly, the great occidental fund was deeply disturbed by the fact that Ceausescu succeeded to pay the debts before the deadline.

Keywords: *the Romanian revolution, Russian tourists, terrorists, foreign agents, Nicolae Ceausescu*

La 30 de ani de la revoluția întâmplată între decembrie 1989 și mai 1990 întrebările pe care și le pun românii sunt atât de numeroase încât chiar simpla lor înșiruire pe o listă i-ar face să abandoneze interesul pentru un răspuns. Unii ar vrea să cunoască tot adevărul. Alții ar prefera să li se răspundă măcar la una din întrebări: a fost revoluție sau a fost lovitură de stat?

¹ Liceul Tehnologic Administrativ și de Servicii „V. Slăvescu”, Ploiești și SSIR Câmpina.

Evenimentele din decembrie 1989 au în comun o poveste cu final fericit, excepție făcând în acest sens România, unde a curs sânge nevinovat. Nimeni dintre cei care au luat parte la bucuria de pe străzile din Berlin, Praga sau Budapesta la sfârșitul anului 1989 nu va uita vreodată acele scene extraordinare de sărbătoare. Voința poporului triumfase asupra tiraniei în câteva luni amețitoare de revoluții, în mare parte pașnice, care au schimbat lumea. Aparent a fost îngenuncheat unul dintre cele mai brutale imperii din istorie – URSS în care exista comunismul inspirat de Marx, Engels și Stalin - și fusese demascat ca un experiment eșuat în mod lamentabil. Pentru o mare parte a Europei, întemnițată timp de patru decenii, libertatea și independența au devenit palpabile în doar câteva săptămâni.

Prăbușirea bruscă a imperiului sovietic s-a produs pe neașteptate. Nici un alt imperiu din istorie nu și-a abandonat vreodată teritoriile atât de repede și atât de pașnic. Televiziunea a avut un efect foarte puternic în toată această dramă. Când locuitorii orașului Praga au văzut Zidul Berlinului prăbușindu-se, au început să creadă că și ei își pot înlătura conducătorii. Lucrul acesta s-a petrecut zece zile mai târziu. Nicolae Ceaușescu a pierdut puterea în momentul în care Televiziunea Română a prezentat imaginea unui individ confuz, apoi împietrit și, în final, neajutorat în fața unei mulțimi care îl huiduia la un miting din București. Patru zile mai târziu era mort.²

Fenomenul comunist reprezintă o tragedie istorică. Născut dintr-un idealism nerăbdător să răstoarne nedreptatea status-quo-ului a propus o societate mai bună și mai umană, dar a produs oprinare în masă. Schimbările politice și sociale produse în Europa răsăriteană, sunt și ele de natură să identifice criza generală a comunismului. Aceste schimbări au diferit de la stat la stat și au fost conduse atât de impulsuri naționaliste cât și de un nou înțeles al colectivității supranaționale. Prima variantă a reușit să acutizeze conflictele tradiționale – ca de pildă cel ungaro-român în privința Transilvaniei – în timp ce a doua a pedalat pe înlocuirea ultimelor vestigii muribunde ale internaționalismului comunist prin atracția tot mai puternică față de o Europă din ce în ce mai unită – fiindcă atractivitatea istorică și culturală a Europei a crescut considerabil pentru Est-europeni. Astfel, o Europă unită, cultural atractivă și economic dinamică a reușit să se supună într-un mod dramatic și irezistibil unei Uniuni Sovietice stagnante și haotice³.

La 30 de ani de la revoluția întâmplată între decembrie 1989 și mai 1990, în continuare, românii își pun numeroase întrebări. Unii ar vrea să cunoască tot adevărul. Alții ar prefera să li se răspundă măcar la una din întrebări: a fost revoluție sau a fost lovitură de stat? Marele dezavantaj este că anumite documente esențiale au fost definitiv distruse în momentul unei schimbări a puterii politice, înainte să le treacă termenul de prescripție. S-a vehiculat o mentalitate înapoiată și iresponsabilă care a alimentat ideea că informația despre adevăr trebuie ascunsă acum deoarece aparține

² Victor Sebestyen, 1989. *Prăbușirea Imperiului Sovietic*, București, Editura Litera, 2009, pp. 17-19.

³ Zbigniew Brezinski, *Marele eșec. Nașterea și moartea Comunismului în secolul XX*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1993, pp.242-243.

generațiilor viitoare, Istoriei. Adevărul devine inutil pentru istorie, dacă este aflat atât de târziu încât nu mai poate influența evenimentele în curs.

Revoluția din decembrie 1989 a fost un proces revoluționar în care regăsim câteva subcategorii istorice: subversiunea, diversiunea, greva generală, revolta populară, puciul, constituirea unui nou centru de putere, contrarevoluția, lovitură de stat, contralovitură de stat. Lovitura de stat este de cele mai multe ori parte a unei revoluții, nu echivalentul ei. Procesul revoluționar este limitat între 14 decembrie 1989 și 20 mai 1990. La 14 decembrie 1989 a avut la Iași prima tentativă de revoltă populară legată direct de schimbarea regimului politic, în mod cert este legată de același fenomen care s-a produs cu succes la Timișoara și s-a finalizat la București. Astfel, la 20 mai 1990 au avut loc primele alegeri confirmate oficial ca libere și simultan a fost format primul Parlament – adică prima instituție legitimă a noului regim.⁴

Pe fundalul „revoluțiilor de catifea”, România a fost singurul stat membru al blocului răsăritean a cărui revoluție a dus la prăbușirea regimului comunist prin violență. Nu era prima oară când România proceda altfel decât Uniunea Sovietică și celelalte țări din Estul Europei – în 1958 și în 1968, alesese, de asemenea alt drum!

Gheorghe Gheorghiu Dej, după moartea lui Stalin și în timpul „dezghețului” inițiat de Nikita Hrușciiov, s-a decis să schimbe macazul și să se depărteze semnificativ de linia Moscovei. În urma schimbului de scrisori – înscrisuri oficiale ale retragerii trupelor sovietice din România – Hrușciiov arăta că RPR a obținut mari succese în construirea socialismului și întărirea regimului de democrație populară.

După părerea sovieticilor, nu mai era necesară șederea trupelor sovietice pe teritoriul RPR. În opinia Kremlinului, retragerea trupelor sovietice de pe teritoriul RPR era o dovadă concretă și convingătoare a politicii de iubitoare de pace a URSS, a RPR și a întregului lagăr socialist, o destindere a încordării internaționale. Practic, din acel moment România rămâne singurul stat din lagărul comunist fără trupe de ocupație sovietice. În astfel de condiții, omului de rând i se prăbușesc iluziile că americanii vor veni să-l elibereze de comuniști, se resemnează și începe să se adapteze condițiilor așa cum erau ele.⁵

În cadrul reuniunii CAER din mai 1958, care a avut loc cu două zile înaintea întrunirii Tratatului de la Varșovia, unde Hrușciiov urma să anunțe retragerea trupelor din România, PCR a lansat provocarea care avea să blocheze planurile sovieticilor de integrare economică est-europeană și va desjuca integrarea militară a Blocului. KGB-ul și majoritatea liderilor de partid au privit decizia lui Hrușciiov de retragere a trupelor, ca pe cea mai mare greșeală a sa. Încercările Kremlinului de a-și recâștiga

⁴ Alex Mihai Stoenescu, *Istoria loviturilor de stat în România*, vol. IV, partea I, „Revoluția din decembrie 1989 – tragedie românească”, București, Editura Rao, 2004, pp. 268-270.

⁵ Silviu Boerescu, *Colecția Istoriei Secrete*, vol. XI, *Marile manipulări din istoria României. Teroriștii din decembrie 1989 – realitate, ficțiune sau manipulare criminală?*, București, Editura Integral, 2018, pp.51-56.

dominația anterioară după retragerea trupelor sovietice s-au confruntat cu eforturile românilor de a elimina în totalitate acel control. KGB și GRU încercau să-și extindă rețelele de agenți în interiorul țării, autoritățile române îi expulzau agresiv pe ofițerii de informații ai agenților de la Moscova.⁶

Apoi, în 1968, condamnarea invaziei Cehoslovaciei l-a transformat pe Nicolae Ceaușescu într-un erou, devenind un adevărat ghimpe în spatele ursului sovietic. Astfel, pentru prima dată în istoria Tratatului de la Varșovia, un fapt dictat de Moscova crea opoziție deschisă din partea altui stat membru al alianței. Vizita delegației române de partid și de stat la Praga pentru semnarea Tratatului de prietenie și asistență mutuală cu Cehoslovacia (15-17 august 1968), iar liderul Dubcek i-a informat, cu optimism, pe liderii români despre bunul mers al reformelor și sfârșitul disensiunilor cu „cei cinci” (Leonid Brejnev, Wladyslaw Gomulka, Teodor Jivkov, Janos Kadar și Walter Ulbricht). În secret, Șeful Securității, Ion Stănescu l-a înștiințat pe Dubcek despre planurile invaziei. „Să vină să-i primim cu flori!”, a fost răspunsul lui Dubcek.

În zorii zilei de 21 august 1968, o jumătate de milion de soldați sovietici, bulgari, polonezi, est-germani și maghiari trecuseră granițele aeriene și terestre ale țării. 29 de divizii, 7 500 de tancuri și 1 000 de avioane. Ceaușescu a fost informat oficial, puțin după miezul nopții dintre 20 și 21 august 1968. Ceaușescu a convocat urgent membrii Comitetului Executiv al CC al PCR, unde poziția de condamnare a invaziei a fost unanim aprobată. În numele conducerii partidului, Ceaușescu s-a adresat mulțimii, la mitingul popular din amiaza lui 21 august, a fost pentru prima și ultima dată din istoria partidului comunist, când mulțimea de circa o sută de mii de oameni n-a fost mobilizată, românii au ieșit spontan făcând zid de apărare în jurul liderului de la București, cu ferma credință de a-și apăra țara de o eventuală invazie sovietică.

În 21 august 1968, poziția lui Ceaușescu constituia o știre de senzație în presa mondială, în presa occidentală și în mediile politice din celălalt front al „Războiului Rece”. Ceaușescu atinge astfel apogeul politicii sale atât în plan intern cât și în plan extern. Vrând să reediteze acel 21 august 1968, în 21 decembrie 1989, intenția sa s-a dovedit a fi una fatală, de această dată.⁷

Bucureștiul a întreprins primele acțiuni directe de închidere a rețelelor KGB și GRU. Biroul Țărilor Socialiste a prezentat Comitetului Central o listă cu 149 de persoane identificate ca fiind „agenți sovietici infiltrați în România”. Bucureștiul s-a angajat în plin program de derusificare, închizând instituții sovietice așa-zise culturale, biblioteci, departamente lingvistice și „societați de prietenie” răspândite de-a lungul țării, care fuseseră veriga principală pentru colectarea de informații de către sovietici și pentru operațiunile de recrutare. Loviturile pe care le primeau în domeniul militar, de informații, politic, economic și cultural au determinat ca Kremlinul să nu-și mai

⁶ Larry Watts, *Ferește-mă Doamne de prieteni! Războiul clandestin al blocului sovietic cu România*, București, 2011, Editura Rao, pp.207-208.

⁷ Silviu Boerescu, *op. cit.* pp.57-59.

permită luxul de a mai permite Bucureștiului să lovească mai tare, astfel, în 1963 sovieticii au pus la cale diverse atentate, se pare că și cel puțin o tentativă de asasinat, împotriva lui Dej, cu scopul eliminării sale, însă Nicolae Ceaușescu în 1989 devenea o victimă sigură pe filiera serviciilor: KGB, CIA, MOSAD și AVO.⁸

Mihail Gorbaciov a adoptat pentru Europa de Est o politică de schimbare prudentă, graduală și limitată. Revoluția română nu a izbucnit izolat. A fost parte a procesului de revoluționare a întregului Est și din acest motiv își are principala cauză în decizia conducerii URSS de a revoluționa sistemul. Tentative de revoluție au mai fost în Ungaria (1956), Cehoslovacia (1968) și în Polonia (1980), dar până nu a decis Moscova că sistemul trebuie schimbat, nimic din structura regimurilor comuniste nu s-a clintit. Ca și în România, cauzele interne ale Ungariei, Cehoslovaciei sau Poloniei ar fi pierit sub șenilele tancurilor, dacă nu apărea cauza internă a URSS, transferată întregului sistem. România a fost încă o dată un caz special al istoriei contemporane.

În decembrie 1989, pe teritoriul național al României s-au aflat o serie de cetățeni străini, cu precădere sovietici, având calitatea de membri ai trupelor speciale sovietice (SPETSNAZ/GRU). Memorialistica foștilor ofițeri din Departamentul Securității Statului (DSS) consideră că aceștia s-au implicat în izbucnirea și desfășurarea Revoluției Române din 1989. Adevărul este că acțiunea agenților străini în România a avut loc concomitent cu revolta maselor populare la gândul că Regimul Ceaușescu refuză să se predea în fața Istoriei și a adevărilor sale. Revoluția Română din decembrie 1989 a fost generată de o revoltă populară născută ca urmare a eșecului politic și economic al elitei politice românești din acele timpuri istorice, s-a radicalizat pe măsură ce represiunea regimului Ceaușescu se dovedea tot mai dură și a atins apogeul prin respingerea totală a vechiului sistem politic.

Anii '80 au marcat o intensificare a „războiului” dintre KGB și CIA. Au fost puse la cale operațiuni de spionaj pentru recrutarea de informatori din tabăra adversă. Confrunțați cu un val de acțiuni propagandistice, declarații publice ale liderilor de partid și de stat din Ungaria, precum și a numeroaselor presiuni politico-diplomatice și militare venite din mai multe direcții, ofițerii Departamentului Securității Statului din România realizează existența unor „cârțițe” ale KGB-ului în interiorul organizației lor, atrăgând atenția totodată, că lideri ai Uniunii Mondiale a Românilor Liberi, îndeosebi Doru Novacovici și Sandu Pokereznic acceptaseră să patroneze organizația „România Liberă”, alături de oficiali de la Budapesta. UMRL sprijinită de oficialitățile maghiare, a înființat pe teritoriul Ungariei tabere de transfugi români, începând cu anul 1988. Este de neexplicat cum puterile occidentale, îndeosebi Franța și SUA, și-au luat drept aliat și partener împotriva regimului Ceaușescu tocmai Ungaria, a cărei prezență în această ecuație induce temeri sau măcar semne de întrebare pentru toți românii.⁹

Istoria creează uneori eroi, popoare și națiuni, alteori distruge, strivește sau mulilează destine colective sau individuale. Din această perspectivă, Ion Iliescu, figura

⁸ Larry Watts, *op. cit.*, pp.236-237.

⁹ Jacob van Eriksson, *CIA, KGB, Securitatea – legături secrete*, București, Editura Integral, 2019, pp.78-83.

cea mai controversată a revoluției, este în realitate un personaj marginal, alte personaje fiind determinante și creatoare ale evenimentelor decisive.

La 17 decembrie 1987 este pusă în aplicare prima etapă a planului de înlocuire a vechilor lideri comuniști cu conducători controlați de Moscova, oamenii de sacrificiu ai celui dintâi val de reforme. În toate aceste țări, KGB a avut nevoie de un factor de presiune internă – masa, mulțimea nemulțumită într-atât încât să-și învingă teama și să iasă în stradă, să protesteze, eventual să recurgă la violență, pentru a provoca sau a răspunde la violențele forțelor de ordine. Occidentul este cel care „ajută” la mediatizarea intensă a transformărilor ce au loc în Polonia și Ungaria, precum și proiecția de imagine supradimensionată a marelui lider Mihail Gorbaciov. Cercul primului val de schimbări controlate nu se închide datorită ”opозиției” lui Ceaușescu. Nici astăzi nu se înțelege de ce! Lui Ceaușescu i se oferea pe rând opțiunea alinierii la reformele gorbacioviste sau o retragere liniștită. Evident, Ceaușescu a refuzat. În plină criză europeană, la București, se perindă delegație după delegație americană, iar cu această ocazie au venit mesaje neoficiale și oficiale, inclusiv scrisori personale de la Reagan și Bush.

Relațiile româno-americane, până atunci preferențiale, unice între legăturile politice și economice dintre Est și Vest, se degradează accelerat la începutul anilor '80 (punctul de plecare fiind defectarea generalului Ioan Mihai Pacepa în anul 1978, un semnal al încheierii ”lunii de miere” dintre Ceaușescu și președinții americani). Deteriorarea relațiilor a avut drept cauză modificarea atitudinii lui Ceaușescu față de americani, mai ales prin pierderea flexibilității cu care tratase până atunci în raporturile bilaterale, devenind ostil și în unele momente arogant în fața unor probleme pe care altădată le rezolvase cu abilitate. Oricât de orgolioși am fi trebuie să acceptăm că o țară mică, lipsită de argumente strategice, o resursă naturală majoră, o armată foarte puternică, o poziție cheie geostrategică – nu-și poate permite să fie ostilă în același timp și Statelor Unite și Uniunii Sovietice decât printr-o viziune nerealistă și iresponsabilă asupra lumii. Așa se face că Nicolae Ceaușescu în simplitatea lui culturală și ideologică rămăsese blocat în mentalitatea umanistă cu care marxismul păcălise milioane de oameni cu un secol și jumătate înainte; el cumpăra sau fura tehnologie convins că luptă împotriva unei practici nedrepte a capitalismului.

Pentru a dezamorsa tensiunea politică din Statele Unite, dar și pentru a se lămuri asupra intențiilor URSS pe mai departe, președintele american îi solicită lui Mihail Gorbaciov o întrevvedere neoficială, cu scop informal. Părțile convin să se întâlnească în Malta, la 2 și 3 decembrie 1989. Liderul comunist român a rămas convins că Bush și Gorbaciov s-au înțeles atunci în două fraze în privința îndepărtării lui de la putere, sarcina revenindu-i lui Gorbaciov, iar Bush urmând să o sprijine internațional. În compensație, America primea dreptul să intervină în Panama. S-a afirmat de multe ori că întâlnirea de la Malta a semănat cu cea de la Yalta. Există anumite similitudini. În primul rând a fost vorba în ambele cazuri de Mari Puteri care hotărau soarta statelor mai mici.

Situația internă și internațională din 1989 nu lasă dubii asupra iminenței căderii regimului dictatorial din România. Marea masă a românilor își dorea înlăturarea lui Ceaușescu de la putere – un lucru este sigur, că serviciile secrete ale Securității și Armatei (DIA) dețineau informații mult mai aprofundate și detaliate asupra pregătirilor ce se făceau – pe plan intern și extern – în acest sens.

În condițiile iminentei căderii a lui Ceaușescu și a existenței unei pregătiri a Kremlinului de a-și impune la putere în România un guvern pro-sovietic (coloana a v a sovietică, cunoscută sub numele de „Corbii”, iar capilor Armatei și Serviciilor secrete le reveneau sarcini dificile. Prin măsurile ce urmau să le ia, aceștia trebuia să împiedice accesarea la putere a grupării stabilite de Kremlin, să contracareze o intervenție militară străină și să împiedice un război civil care ar fi putut duce la dezmembrarea țării. Chiar și acum, după 30 de ani de la acele evenimente, faptul că Armata nu a preluat atunci puterea rămâne o enigmă.

În principal, lupta pentru putere s-a dat între complotiștii moscoviți – bine reprezentați în toate domeniile societății românești- și partida națională din Armată și Securitate. Cel mai vizibil moment care marchează începerea luptei complotiștilor pentru preluarea puterii îl constituie „sinuciderea” mai mult decât suspectă a generalului Vasile Milea, fostul ministru al Apărării Naționale. Acesta este momentul de început al diversionii ce avea să rupă unitatea de acțiune dintre Armată și Securitate și să ducă, în final, la un conflict, artificial creat între cele două instituții. Cel mai mare rol diversionist l-a jucat Televiziunea Română prin apelurile false lansate în mod cinic și criminal: suntem atacați de „teroriștii-securiști”, fapt ce a condus la uciderea a sute de români.¹⁰

În anul 1984, Nicolae Ceaușescu a fost informat de Securitate despre planificarea la București a unei întâlniri conspirative la care urmau să participe mai mulți generali în rezervă și alte persoane care dețineau sau mai dețineau încă funcții importante în PCR și în stat. Toți cei ce fuseseră convocați la această întâlnire erau agenți sovietici – existând probe certe de trădare a intereselor statului – cazul generalului Șerb. Acest agent sovietic, care ajunsese într-o poziție foarte înaltă în Ministerul Apărării din România a fost arestat în timp ce preda omului de legătură al KGB-ului documente ultrasecrete despre statul român. Ca urmare agenții sovietici vor fi arestați, anihilați dintr-o singură lovitură. Dar bineînțeles, lumina verde trebuia să vină de la șeful statului.

Decizia lui Nicolae Ceaușescu a fost stupefiantă, cel puțin pentru lucrătorii din partea de jos a contraspionajului român. Șeful statului a invocat nevoia protecției, prelucrării și intoxicării respectivilor agenți, interzicând arestarea lor. Atotputernicul Ceaușescu a dispus intensificarea lucrului la Acțiunea Corbii, care consta în urmărirea permanentă a câtorva sute de agenți KGB și GRU, pe teritoriul României, majoritatea lor având funcții importante în partid și în stat. Unul dintre agenții sovietici cei mai periculoși și mai abili, fostul general Ștefan Kostyal (cel care niciodată nu a vorbit

¹⁰ Valentin Raiha, *În decembrie '89 KGB a aruncat în aer România cu complicitatea unor grupuri de militari*, București, Editura Ziua-Omega Press Investment, 1995, pp.9-10.

decent românește), a fost botezat de securiști, Corbul. S-a demonstrat după decembrie 1989 că agenturile sovietice din România s-au întărit și au acționat, o perioadă, cu o îndrăzneală pe care n-au avut-o niciodată pe vremea lui Ceaușescu

Ceaușescu nu a fost niciodată independent față de conducerea de la Moscova. Alt exemplu tipic de „toleranță binevoitoare” a fost Silviu Brucan, care era tratat cu infinite menajamente pentru un opozant al dictaturii lui Ceaușescu. Alte exemple de kgb-iști tolerați sau tratați cu menajamente au fost Nicolae Militaru și Vasile Ionel, ambii au fost scoși din armată pentru legăturile lor cu agenturile sovietice, dar au primit alte funcții, nu mai puțin înalte, în aparatul de stat. Nicolae Militaru, de pildă, în timp ce era urmărit pas cu pas de Securitate, se dovedise că este colaborator al agenturilor sovietice deținea încă funcția de adjunct al ministrului construcțiilor industriale. Ba mai mult nu a suferit nici un fel de coerciție.

Întrebarea care se pune după analizarea acestor „tratamente” preferențiale pentru agenții sovietici este următoarea: în ce mod reușea Kremlinul să-l determine pe Ceaușescu să se poarte atât de blând cu agenții sovietici?

Trebuie să amintim că și Nicolae Ceaușescu făcuse oarecare studii în URSS. Din practica cunoscută, se știe că agenturile sovietice nu ratau racolarea nici unui tovarăș venit la studiile țărilor frățești, mai ales când considerau că acesta are perspective de promovare. Să fi ratat KGB-ul racolarea lui Nicolae Ceaușescu printre colaboratorii săi?¹¹

Tot agenturile sovietice au avut ”meritul” de a manipula puterea din România, dar și opinia publică.

În decembrie 1989 pe teritoriul țării noastre s-a înregistrat un număr neobișnuit de mare de „turiști” sovietici. Pe 15 decembrie 1989, la o stație PECO din Făgăraș se adunaseră 12 automobile marca LADA, fiecare având în componența sa între 3-4 persoane, bărbați și femei. Pe măsură ce alimentau, automobilele LADA demarau în trombă, toate în aceeași direcție, adică spre vest. În data de 22 decembrie 1989, din Ambasada URSS la București, aflată pe Șoseaua Kiseleff, ar fi ieșit grupuri de băieți cu alură sportivă, care s-ar fi răspândit prin capitală, numărul acestora fiind cu aproximație în jur de 80.

Mihail Gorbaciov a fost cel care a anunțat în cadru oficial, în 20 decembrie 1989, că „în România sunt de așteptat schimbări radicale în următoarele 24 de ore”.

Dezvăluirea acestui anunț senzațional, care demonstrează amestecul sovietic în evenimentele din decembrie 1989 din România, a fost făcut public de presa din România abia în martie 1992...

În timp ce KGB-ul se ocupa de pregătirea opiniei publice din România, CIA făcea același lucru, pe plan internațional pentru înlăturarea lui Nicolae Ceaușescu. Cei mari din Occident nu mai aveau nevoie de instrumentul numit Ceaușescu – independentul ca intermediar între ele și China sau URSS, pentru simplul motiv că-și amelioraseră relațiile respective. În al doilea rând, marea finanță occidentală a fost

¹¹ Alexandru Săucă, *KGB –ul și revoluția română. Intensificarea ofensivei antiromânești*, București, Editura Miracol, 1994, pp.9-13.

profund deranjată de faptul că Ceaușescu a fost în stare să achite datoriile externe înainte de termen.

BIBLIOGRAFIE

Boerescu, Da, Silviu, Colecția Istoriei Secrete, vol. XI, ”Marile manipulări din istoria României. Teroriștii din decembrie 1989 – realitate, ficțiune sau manipulare criminală?”, București, Editura Integral, 2018, pp.51-56.

Brezekinski, Zbigniew, ”Marele eșec. Nașterea și moartea Comunismului în secolul XX”, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1993, pp.242-243.

Eriksson, Jacob van, ”CIA, KGB, Securitatea –legături secrete”, București, Editura Integral, 2019, pp.78-83.

Raiha, Valentin, ”În decembrie '89 KGB a aruncat în aer România cu complicitatea unor grupuri de militari”, București, Editura Ziua-Omega Press Investment, 1995, pp.9-10.

Săucă, Alexandru, ”KGB –ul și revoluția română. Intensificarea ofensivei antiromânești”, București, Editura Miracol, 1994, pp.9-13.

Sebestyen, Victor, ”1989. Prăbușirea Imperiului Sovietic”, București, Editura Litera, 2009, pp.17-19.

Stoenescu, Alex, Mihai, ” Istoria loviturilor de stat în România”, vol. IV, partea I, ”Revoluția din decembrie 1989 – tragedie românească”, București, Editura Rao, 2004, pp.269-270.

Teodorescu, Filip, ”Un risc asumat. Timișoara decembrie 1989”, București, Editura Viitorul Românesc, 1996, pp.34.

Watts, L., Larry, ”Ferește-mă Doamne de prieteni! Războiul clandestin al blocului sovietic cu România”, București, 2011, Editura Rao, pp.207-208.